

P.S.A
2122
Mappe 55
Bibl. 10
1941
D.V. 24/9
Jfr.

L. årg. "SEND VIDERE" nr. 10

Brev av kardinal Faulhaber til Tysklands
justisminister, F. Görtner.

München 6. nov. 1940.
Herr justisminister dr. Görtner, Berlin.

Det er idag tross all avsperring en offentlig hemmelighet at det fordres oppgaver om patientene på kur- og pleieanstaltene. Oppgavene gjeller alder, de bestemte besøk hos dem, hvor lenge de har vært syke, og at de nattetid med jernbane eller i busser i flokkevis er blitt ført til andre sanatorier i Grafeneck i Württemberg, til Hartheim ved Linz an der Donau, til Sonnenstein i Thüringen. Og etter omtrent 8 dager er det blitt meldt derfra til de pårørende at de plutselig er døde. Samtidig meddeles det til de pårørende at likene på grunn av ordre fra politiet eller av grunn fra helserådet er blitt brent. De pårørende vender seg i sin fortvilelse og forbitrelse til de kirkelige myndigheter og forlanger en kristen begravelse. De tyske biskopper medgir uten å forandre sitt prinsipielle standpunkt når det gjeller kremering i disse fall den kirkelige begravning all den stund den kremeringen er skjedd mot formyndere eller de pårørendes vilje og mot deres religiøse overbevisning. Men fra folkets brede lag ropes det høyere og høyere etter et ord fra de tyske biskopper til dette faktum at de syke folk-kammerater offentlig avlives.

Den i artikkel 16 av rikskonkordatet overenskommende formulering av troskapseden forplikter biskoppene og i sin pliktmessige omsorg for statsapparatets vel og interesse undvike alt som kan true det. Derfor føler erkebiskoppen av München seg forpliktet til, ikke bare ifølge Guds bud om de uryggelige grunnvollene for hver offentlig orden, og ikke bare av nødrosen fra folket, men også gjennom rikskonkordatet å reise klage likeoverfor Dem herr riksjustisminister. En klage over at gjennom flere måneder har patienter i kur- og pleieanstalter i store masser blitt drept bakom anstaltmurene ved døds-hjelpen.

Det kristne standpunkt i disse spørsmål har de tyske biskoppene uttalt allerede i 1934 i en skrivelse til riksjustisministeren, da utkastet forelå til den nye tyske strafferetten, og da det i dette forslag også var snakk om dødshjelp og forødelelse av verdiløst liv.

De tyske biskopper konstaterte da dødshjelpens uforenlighet med den kristne sedelæren. Det samme gjeller drap av uforbederlige sinnssyke. I en uttalelse har de tyske biskopper i anledning av dette spørsmål samme år 1934 nærmere motivert det standpunkt i en skrivelse til den offisielle stoffkommissjon. Og i 1935 utkom andre opplaget av det av Eder, herr Riksjustisminister, utgitte verk "Den kommende tyske strafferetten" (Verlag Franz Vahlen).

I det finnes som også anføres av de tyske biskopper, innlegg av 11 aug. 1940 i et av professor dr. Graf von Gleispach bearbejdet avsnitt s. 375 forklarende. Det blir ikke spørsmål om drap av verdiløst liv. I hovedsaken er det snakk om håpløst sinnssyke og komplette idioter. Den nasjonalsosialistiske staten søker å forebygge forekomst av slike utartninger i folkekroppen gjennom omfattende inngripen. Man må ikke her gå av veien for å gjøre unntakelser for alvorlig sykdom eller ulykkestilfeller selv om disse ulykkelige gjennom fortiden er forbundet med folkekroppen.

Etter denne forklaring våget episkopatet å håpe at dødshjelpen ikke skulle få innpass ved lovgivningen.

Men de siste måneders utvikling som har medført en massedød av patienter i kur- og pleieanstalter har gjort denne forhåp-

ning til skamme og foranlediget ordføreren på Fulda-konferansen
herr kardinal Bertrand av Breilan og i de tyske biskoppers navn i
en skrivelse av 11. aug. 1940 enda en gang å heve advarlsens røst.
Jeg antar at denne skrivelse av 11. aug. 1940 fra hvilken jeg hen-
ter oppgavene her ovenfor er herr justisministeren bekjent. Den
absolutte paragrafen i den naturlige sedelige ordningen: Du skal
ikke drepe, har uten prutning blitt overtatt i den kristne sedeloven
Å bestemme dødsøyeblikket er forbeholdt Gud, livets skaper, herre
over liv og død. Egenmektig å ta sitt eget liv gjennom selvmord,
andres liv gjennom drap har Guds lov brennemerket som forbrydersk
inngrep i den sedelige ordningen. -----
Ifølge kristen livsoppfatning har også det syke og lidende menneske
en livsoppgave å fylle i folket som helhet. --- Også det syke menne-
ske har rett til ikke bare å bli regnet som en nyttegjenstand i
fokesholdningen.

Kulturstaten har i kristendommens skole på en storartet måte
sørget for at liv ble reddet. Det har utdannet leger, bygget syke-
og pleiehjem, og nettop i det tyske folket skapt en sykepleie som
var et verdig forbillede for andre folk. ----

Vi kan ikke tro at menn av den medisinske vitenskapen som
valgte dette opphøyede yrke å redde og bevare sykt liv, nå ville
vrenge legeyrket til sin motsetning og være behjelpelig med mord.
Troen på statstjenestemennenes ord må opphøre.

Den tiltroen er forresten idag røkket ved praktiseringen av dødshjelpen.
Det finnes ikke et menneske som tror at patientene døde
plutselig av hjerteonde, blindtarminfeksjon o.s.v. Ingen tror at
likene måtte brennes av hensyn til sundhetsvesenet og smittofare.
Disse oppgaver kommer ikke til å stå for en senere kontroll som en
har rett til å vente i en senere rettsstat.

Tjenestemennene pleide i sine meddelelser å uttale sin deltagelse
for de pårørende. En kan vel tenke seg med hvilke glåser folket
kommenterte disse deltagelser.

Det finnes alltid mennesker som i falsk medlidenhet snakker om at
det bare er befrielse for de stakkers syke, men disse mennesker
mister straks mål og mele når man minner dem om at de kan komme i
samme situasjon. Men om noen så skulle påberope seg Nietzsche, den
mann som kalte medlidenhet og kjærlig pleie for vannvidd, så gjør
vi vedkommende oppmerksom på at Nietzsche sine siste år selv var
sinnsyk og helt henvist til den tjenende kjærlighet, og ellers er
den mannen som i sine bøker ofte har hånet det tyske folk ingen
autoritet for oss.

Hvordan skulle ikke folkemoralen rystes ved at det enkelte
menneske berøves sin verdi i familien etter dødshjelpens metode,-
om for eks. dem enkelte kom på den tanken å bli avitt en rival til
en arv. -----

Folkokammeratene overlater på tro å love å love sine syke
til anstalter, men idag er det oppkommet en stor uro i folket.
Overalt diskuteres massedøden av sinnsyke. Og ville rykter dukker
opp om antallet av døde og dødsmåten, hemmelighetsmakeriet og hele
prosedyren. At de syke hentes midt på natten og føres bort i vogner
med tildekkede ruter er i alle fall ikke egnet til å få disse rykte-
ne ned. Panikken har nå nådd både alderdomshjem og sanatorier.

Jeg behøver vel ikke forsikre herr justisministeren at det
ikke er av blott og bar lyt til motsigelse at jeg skriver dette.
Jeg har i det sedelighetsrettslige, ikke i det politiske spørsmål
kjent det som en samvittighetsplikt å si fra fordi jeg som katolsk
biskop i følge rikskonkordatets § 16 er medforpliktet til å holde
en truende fare borte fra vårt folk, og bevare for folket vårt

ryktet som kulturnasjon. De uryggelige grunnvollene fra den sedelige ordningen og det enkelte menneskes grunnrettigheter må ikke sattes ut av kraft selv i krigstider.

Jeg anholder herr justisministeren om svar på denne fremstilling på grunn av at det inntil nå ikke er kommet svar til de tyske biskopper eller på særskilte henvendelser.

Kardinal Faulhaber.
Erkebiskop i München.

Michael von Faulhaber, erkebiskop i München og Freising fra 1921.